

SLIEKER

INLEIDING

Het is geen verrassing dat 2021 ook voor Slieker een bijzonder jaar werd. Het jaar eindigde zoals het startte: Slieker was noodgedwongen gesloten. Over het gehele jaar waren er minder dagen dat Slieker volop open kon zijn dan dagen dat Slieker volledig gesloten was of geopend met forse beperkende regels. Alles werd hierdoor geraakt. Ons publiek ervoer dat het filmaanbod kleiner werd. De filmindustrie moest vele film premières uitstellen en soms meer dan eens. Het Slieker team werkte door aan het aanbod van mooie filmprogramma's, maar moest regelmatig de vertoningsschema's aanpassen om het publiek toch de kans te bieden films op het grote doek te zien. De vrijwilligersgroep zag hun onmisbare bijdrage aan Slieker langdurig wegvallen en hun inzet vroeg steeds nieuwe extra's.

Gelukkig was er wel degelijk een gevarieerd programma aanbod in de perioden dat Slieker wél de deuren kon openen. Daar gaat dit verslag met name over. Naast de reguliere filmvertoningen werden ook speciale filmprogramma's georganiseerd. Dit is immers een belangrijk aspect van Slieker: bijzondere momenten creëren voor diverse doelgroepen.

PROGRAMMASERIES

In de diverse programmaserieën worden onder eenzelfde paraplu bijzondere films geprogrammeerd. Dit geeft herkenning voor het geïnteresseerde filmpubliek en toont tevens dat Slieker het van belang vindt dergelijke films in het grotere aanbod op te nemen. Waar publiek voorheen wel opmerkte: "Goh, wat een mooie documentaire, doen jullie dit vaker?" is nu breder bekend dat het vaste onderdelen zijn van de programmering, waarmee Slieker een duidelijke signatuur afgeeft. Een greep uit het aanbod in 2021:

Klassieker in Slieker

Voor de liefhebbers van filmklassiekers worden de mooiste en indrukwekkendste films in een gerestaureerde versie vertoond. In 2021:

- *In the mood for love, La Haine* en *Le Bonheur*
- *Pierrot le Fou* (een Slieker Saluut aan Jean Paul Belmondo)
- en een Charlie Chaplin retrospectief

SliekerDoks

Onder de noemer SliekerDoks worden de beste en de meest verrassende, uitdagende, informatieve, vermakelijke of ronduit hilarische documentaires vertoond. Met SliekerDoks biedt Slieker altijd een onverwachte blik op de werkelijkheid.

In 2021 werden o.a. vertoond: *100Up, Lourdes, Gunda, Petite Fille, Frida, viva la Vida, Hermitage - the Power of Art* en *The Truffle Hunters*.

The sound of Slieker biedt een uiterst gevarieerd aanbod, alleen al vanwege de vele muziekstijlen en bijzondere musici. Het 2021 aanbod:

- *David Byrne's American Utopia*
Het uitbundige en intrigerende concert 'American Utopia' van David Byrne dat Broadway verlichtte met Byrnes kenmerkende, ritmische en inspirerende nummers. Muziek als tegengif tegen de polarisatie in Amerika en de rest van de wereld. Spike Lee bracht het theaterstuk naar het grote doek als een oproep om met elkaar te verbinden, ongelijkheid te bestrijden en om, bovenal, het leven te vieren. David Byrne's American Utopia roept op om na te denken, te verbinden en mee te dansen.
- *Summer of soul*

De nooit eerder vertoonde festivalfilm; Questlove's documentaire over het Harlem Cultural Festival dat in 1969 werd georganiseerd en waarin de zwarte bevolking van Amerika haar stem vond.

- En ook: *Zappa, Tina, Jazz on a summer's day, Paolo Conte, Aznavour, le regard de Charles* en *The doors: live at the Bowl '68*

Roze Film

Er verschijnen met regelmaat sterke lhbt+ gerelateerde films waar niet altijd ruimte voor is binnen de reguliere programmering. In de reeks Roze Film geeft Sliker die films een podium. Zowel de COC-achterban als onze reguliere bezoekers genieten van dit 'roze' filmprogramma, in ook nog een roze filmzaal. In 2021 werden *La dea Fortuna* en *Kanarie* vertoond. Als Pride week special werd *Shiny shrimps* geprogrammeerd.

SLIEKER KORT

Met regelmaat worden korte films vertoond, ook in het educatieve programma. In samenwerking met - Fabian Jansen, filmmaker uit Bartlehiem, werd zijn film **Ada** vertoond. Jansen richtte eerder het inclusieve filmgezelschap Fabuch Social Cinema op en probeert door actieve en creërende deelname aan projecten 'future talents' uit hun sociale isolement te halen en hun maatschappelijke en culturele participatie in de samenleving (weer) op gang te brengen.

De afstudeerfilm van Marijke Huisman ***Ik ben ook iemand*** werd in Sliker vertoond en won later tijdens het Noordelijk Film Festival de Noorderkroon Award voor beste korte docu. De documentaire is een poëtisch portret waarin Huisman haar onstuimige jeugd onderzoekt.

The Human Voice is de eerste Engelstalige film van de Spaanse regisseur Pedro Almodóvar. Hij baseerde het verhaal op het beroemde toneelstuk 'La voix humaine' van Jean Cocteau uit 1928. Tilda Swinton blijkt de ideale vertolker van het personage dat Almodóvar al decennia inspireert: een verlaten en ontredderde vrouw.

SPECIALS

Om een selectie van het landelijke aanbod van IDFA en het Nederlands Film Festival ook dichterbij huis in Friesland aan te bieden, werd **The best of IDFA 2020 on Tour** geprogrammeerd en **Nederlands Film Festival on Tour**.

'**Pesten op school**' krijgt steeds meer aandacht. Over haar film *Un Monde* zegt regisseur Laura Wendel: "Dankzij de empathische kracht van cinema kan ik duidelijk maken dat pestgedrag tijdloos is." Bij een van de vertoningsmomenten van de film was dr René Veenstra, hoogleraar sociologie aan de Rijksuniversiteit Groningen, te gast die na de vertoning dieper inging op het getoonde pestgedrag in de film en hoe zich dat verhoudt tot studies naar veilige (leer)omgevingen en anti-pestprogramma's.

In het kader van **Wereldvluchtelingendag** werd *Shadow Game* vertoond, een indrukwekkende documentaire over tienerjongens die hun land zijn ontvlucht en bescherming proberen te vinden in Europa. Verhalen van ontberingen en uitbuiting, maar ook van volharding, warmte en de kracht van de menselijke geest. Verhalen die in 2021 relevant zijn.

Een mooie samenwerking werd gevonden bij '**Icons**', de bijzondere tentoonstelling die het Fries Museum organiseerde vanaf 11 september 2021, waarbij de uitmuntende collectie (zelf)portretten van de National Portrait Gallery van Londen naar het Fries Museum werd gehaald. In diezelfde periode stelde Sliker in samenwerking met het museum een speciaal filmprogramma samen dat aansloot op deze tentoonstelling. Sliker vertoonde topfilms die Iconen portretteren of films die je

laat kijken als naar een schilderij. Het programma omvatte de volgende titels: *Elizabeth*, *David Hockney*, *Lucian Freud*, *Final portrait* en *Portrait de la jeune Fille* en *Feu*.

Speciaal in het kader van **The Glass Room** in d'Bieb vertoonde Sliker de documentaire '*More human than human*' over kunstmatige intelligentie. De zoektocht van de regisseurs doet ons beseffen hoe kunstmatige intelligentie het leven van ons en onze kinderen kan beïnvloeden. Aan het woord komen futuristen en sceptici, waaronder roboticist Daniel H. Wilson, auteur van het science fiction boek *Robopocalypse*, Brian Christian, auteur van *The Most Human Human*, Garry Kasparov - 's werelds beste schaker die van een computer verloor, psycholoog dr. Robert Epstein en robot designer David Hanson van Hanson Robotics.

BEZOEKCIJFERS

Waar het bezoekersaantal in 2020 nog deels gered werd door twee bijzonder goede eerste maanden, lukte dit in 2021 niet. Ondanks een trouwe bezoekersgroep en succesfilms als *The Father* en *Druk* ontving Sliker niet meer dan 17.666 bezoekers in 2021, opnieuw een forse daling van 36%. Ter vergelijking: in 2020 werden 27.639 bezoekers geteld, in 2019 een prachtig aantal van 45.836. Ook landelijk gaat het filmjaar 2021 de boeken in als een historisch slecht jaar voor de Nederlandse bioscopen en filmtheaters.

In de organisatie heerst vertrouwen in herstel en weer groei. In de brede filmsector wordt echter gesproken over een langdurig herstelproces. De verwachting is dat de sector niet eerder dan in 2024 weer op het niveau van 2019 zal zijn. Ditzelfde raakt ook het Noordelijk Film Festival.

NOORDELIJK FILM FESTIVAL 2021

INLEIDING

Als door een wonder vond het Noordelijk Film Festival live plaats van 10 tot en met 14 november. Gedurende het jaar passeerden vele scenario's de revue en heerste er tot en met het festival onzekerheid over de mogelijkheden om publiek te ontvangen. Zelfs tijdens het festival was er op vrijdag een persconferentie. De toen aangekondigde maatregelen hadden voor veel festivalcollega's verstrekende gevolgen. In het geval van het Noordelijk Film Festival betekende het op dat moment dat de horeca vanaf zaterdag om 20 uur dicht moest. Het belangrijkste was echter dat het programma geheel afgerond kon worden tot en met de zondag.

KERNGEGEVENS

In de kern bood de **41e editie** van het Noordelijk Film Festival het volgende:

- **Locaties:** Stadsschouwburg De Harmonie, Sliker Film, Pathé Tivoli en Neushoorn in Leeuwarden, De Lawei in Drachten, De Koornbeurs in Franeker en online.
- **Bezoeken:** 13.000, waarvan 2.150 bezoeken i.h.k.v. schoolvoorstellingen.
- **Waardering:** 99% van de bezoekers die de publieksenquête invulden, waardeert het festival over het algemeen met een voldoende, waarvan ruim 86% met een 8 of hoger. Het filmprogramma en de gastvrijheid worden respectievelijk door 78% en 88% beoordeeld met een 8 of hoger.
- **Films:** in totaal 128 films, waarvan 59 lang en 69 kort, 94 fictie en 34 docu.
- **Titels per programma:** 32 Noordse Focus, 38 Noorderkroon, 7 Ecocinema, 6 Junior, 18 Specials en 27 48HFP.
- **Specials:** filmquiz, poëcinema event, seriepremière, film & food events, filminstallatie, theaterfilm, live muziek, archieffilms.

PROGRAMMA

Deze 41e editie was, na een overgeslagen editie in 2020, ‘different but familiar’. Veel van het programma, de locaties en de sfeer was als vanouds en vertrouwd. Maar er waren ook nieuwe locaties, een nieuw programmaonderdeel en de mogelijkheid om een aantal films tijdens het festival ‘on demand’ thuis te kijken. Het programma was in omvang wat kleiner dan gebruikelijk vanwege de onzekerheden rondom corona. Het festival presenteerde in de eerste plaats de internationale Noordse Focus, het regionale Noorderkroonprogramma en het nieuwe verdiepingsprogramma Ecocinema. Daarnaast was er ruimte voor een Junior programma, diverse Specials en een aantal activiteiten voor filmmakers en filmeducatie.

Opening, premières en slot

Het festival opende woensdag 10 november feestelijk met de grote Nederlandse première van *Silence of the Tides* in aanwezigheid van een groot deel van de cast, crew en andere betrokkenen van de film. De zaal was als vanouds vol en de gasten en bezoekers toonden zich opgetogen. In de foyer was regelmatig de verzuchting te horen: “Wat had ik hier zin en wat fijn dat dit kan!”.

Op zaterdag 13 november had het festival een primeur met de première van de nieuwe Noorse TV-serie *Furia* op het grote doek in samenwerking met de Noorse Ambassade en in aanwezigheid van de bedenker van de serie Gjermund S. Eriksen. Op zaterdagavond ging de korte animatiefilm *Steengoed* van de broers Timo en Rick Hensen, winnaars van de Filmkick Competitie 2020, in première als voorfilm bij de unieke Finse film *The Blind Man Who Did Not Want to See Titanic*.

Het festival werd op zondagavond afgesloten met de slotfilm *Spencer*. Traditiegetrouw werd voorafgaand aan de slotfilm bekendgemaakt welke film de publieksprijs won. Dat was het Deense topstuk *Druk* van Thomas Vinterberg. De film kreeg een gemiddelde score van 9,4.

GASTEN

Vanwege de onzekerheden rondom de pandemie werden er voor deze editie minder buitenlandse gasten dan gebruikelijke uitgenodigd. Er was één internationale gast, Gjermund S. Eriksen uit Noorwegen, die zijn serie *Furia* presenteerde met een Q&A en tevens een masterclass gaf. Andere internationale regisseurs werd gevraagd een introductievideo aan te leveren. Deze zijn veel aangeleverd en vertoond aan het publiek voorafgaand aan de films.

Er was een groot aantal regionale/nationale filmmakers wél live te gast om hun films te introduceren en Q&A’s te doen met het publiek. Bij het Ecocinema programma waren een aantal sprekers en/of experts uitgenodigd om een verdiepende inleiding te geven op het onderwerp van de film, zoals Jojanneke Drijver van de Waddenvereniging bij de Finse jut-documentaire *Walk The Tideline* en architect Bart Cilissen bij de documentaire over *Making a Mountain*. Bij de Filmkick Work-in-progress-sessie waren diverse professionals uit de filmindustrie te gast en bij de prijsuitreikingen waren tevens alle jurypanels aanwezig.

AWARDS

Tijdens de openingsavond ontving **Pieter-Rim de Kroon**, aanwezig op het festival voor de Nederlandse première van *Silence of The Tides*, de **Award for Special Contribution to Northern Cinema**. Deze jaarlijkse prijs is een mooi authentiek kompas dat de focus van het festival op het noorden symboliseert, evenals de bijdrage van de ontvanger aan de noordelijke cinema.

Noorderkroon Awards

Op zondagmiddag werden in de Accentzaal van De Harmonie de zeven Noorderkroon Awards uitgereikt door juryleden Roxane Schreiber (producente, filmcommissie Groningen & oprichter Filmclub Groningen), Hesterliena Wolthuis (programmeur Noordsterren Int. Filmfestival Assen) en Sander Francken (filmmaker). Door de speelse setting, een strakke presentatie met vaart en veel aandacht voor alle deelnemers werd het een mooie prijsuitreiking. Dit is van belang, want met de

Noorderkroon biedt het Noordelijk Film Festival een podium aan filmtalent en gevestigde makers uit de Noordelijke regio.

Alle films in competitie hebben via de regisseur of producent een aantoonbare link met één of meer van de drie Noordelijke provincies Friesland, Groningen of Drenthe, of de films spelen zich zichtbaar af in deze regio. In totaal werden er ruim zeventig films ingediend voor deze editie. De winnaars van 2021 zijn:

- **Beste Speelfilm:** *Little Amsterdam* van Jörgen Scholtens
- **Beste Documentaire:** *Bart en de steen die terug naar huis ging* van Bart Eysink Smeets
- **Beste Korte Film:** *ADA* van Fabian Claes Jansen
- **Beste Korte Docu:** *Ik ben ook iemand* van Marijke Huisman, Ivo Kraan en Annelies Visser
- **Beste Studentenfيلم:** *Schervengericht* van Hidde Muskee
- **Beste Amateurfilm:** *Zwevend lief meisje* van Leon Wohlrabe
- **Grootste Jong Talent:** Hannah Swart met *Ferdinand, The Happy Pathmaker*

Filmkick Competitie

Direct na de uitreiking van de Noorderkroon Awards, werd ook de nieuwe Filmkick Competitie winnaar bekendgemaakt. De jury bestond uit Sarah Offringa (scenarist), Willem Baptist (filmmaker) en Wallie Pollé (producent en distributeur Windmill Film). Het prijzengeld van € 10.000,- voor het beste filmplan ging naar **Maria Stuut**, die een plan voor een korte creatieve documentaire genaamd **Skûtsje** indiende. De film wordt in 2022 gerealiseerd. Het is de bedoeling dat de wereldpremière van de film tijdens de volgende editie van het Noordelijk Film Festival, 9-13 november 2022, plaats vindt.

The 48 Hour Film Project

In dezelfde Accentzaal vond op zaterdagavond de feestelijke prijsuitreiking plaats van The 48 Hour Film Project. In de jury zaten actrice Miryanna van Reeden, regisseur Dennis Bots en regisseur/acteur Jörgen Scholtens. De award voor Best Film ging naar het team **De Prutsers X Videobrouwers** met de film **Wat is daarop uw antwoord**. Zij wonnen tevens Best Editing, Best Sound Design en Best Actor (Raymond Muller). Op de tweede plaats eindigde *Zwarte Piste* van team Miaooo met awards voor Best Directing, Best Music en Best Production Design. Op de derde plaats stond *Koe* van team Ondertussen in Easterlittens met awards voor Best Writing en Best Use of Genre. In totaal werden er 21 awards verdeeld over de 27 deelnemende teams.

Publieksprijswinnaar en Top-5

Alle nieuwe, lange films met meer dan 100 stemmen kwamen in aanmerking voor de eervolle titel Publieksprijswinnaar. Met een 9,4 scoorde de **Deense film Druk van Thomas Vinterberg** het hoogst. De nummer twee, net als *Druk* een Deense film mét acteur Mads Mikkelsen in de hoofdrol, was met een score van 9,2 *Riders of Justice*. Op een gedeelde derde plek eindigden *Herself* én openingsfilm *Silence of The Tides* met een 9,0. Daarop volgden het Noorse oorlogsdrama *Betrayed* met een 8,8 op de vierde plek en de Noorse komedie *Ninjababy* met 8,6 op de vijfde plek.

SAMENWERKINGEN

Voor de openingsavond is intensief samengewerkt met producent **Windmill Film** om de Nederlandse première van *Silence of The Tides* tot een feestelijk event te maken. In samenwerking met stadsfestival **Explore The North** (dat later in november zou plaatsvinden, maar moest worden geannuleerd), **Arcadia 2028** (het vervolg op culturele hoofdstad 2018) en Stadsschouwburg De Harmonie werden drie voorstellingen van de filminstallatie *Bergman in Uganda* van Markus Öhrn gepresenteerd in De Harmonie.

In samenwerking met de **Noorse Ambassade** en distributeur **Lumière Series** is de première van de Noorse serie *Furia* naar het festival gehaald. Met voorafgaand een netwerkluich in het Fries Museum in aanwezigheid van onder andere Bård Ivar Svendsen, de Noorse ambassadeur, Sietske

Poepjes, gedeputeerde cultuur Provinciale Staten en Hein Kuiken, wethouder cultuur Gemeente Leeuwarden en na afloop van de vertoning een Q&A met de maker van de serie uit Noorwegen en een receptie voor alle bezoekers en genodigden.

Voor de internationale Noordse Focus werd samengewerkt met de **filminstituten** van de Scandinavische landen en Baltische Staten en vele **sales agents** en **distributeurs**. Als samenwerkingspartner in de **Filmhub Noord** (de educatiehub) heeft het festival een workshop en netwerkevenement georganiseerd met de Filmhub voor mensen uit het onderwijs en filmmakers, gevolgd door een filmvertoning met kijkvragen.

Voor de Filmkick Work-in-progress sessie en andere activiteiten voor filmmakers is samengewerkt met **New Noardic Wave** voor de werving en promotie. In samenwerking met **Kunstkade** (schoolkade) zijn een deel van de schoolvoorstellingen via het Kunstmenu aangeboden met speciaal ontwikkeld lesmateriaal voor de scholen. Samen met **Movies That Matter** is er een grote schoolvoorstelling met randprogramma georganiseerd voor middelbare scholieren.

Buiten het festival om is er door het jaar heen samengewerkt in de vorm van gastprogramma's op **Internationaal Filmfestival Assen** (die ook een film presenteerde in het Noordelijk Film Festival) en tijdens **Kunstmaand Ameland**.

Met **Omrop Fryslân** is een speciale première met drie nieuwe FryslânDoks georganiseerd. Het live muziek programma in de foyer is tot stand gekomen in samenwerking met de programmeurs van **Neushoorn** en **De Harmonie**. Neushoorn was tevens locatie voor de Film & Food events en het nieuwe Poëcinema evenement, dat in samenwerking met collega's van **Metafoor Media**, **City of Literature**, **Tresoar**, **Afûk** en het eigen **Fries Film Archief** is gerealiseerd. Het Fries Film Archief leverde bovendien unieke montages van Leeuwarden, Franeker en Drachten en de nieuwe archieffilm *Huizum op film*.

FRIES FILM & AUDIO ARCHIEF

INLEIDING

Een bijzondere mijlpaal werd per 2021 bereikt. Het Fries Film Archief groeide naar een **Fries Film en Audio Archief**! Provincie Fryslân heeft het Fries Film Archief een startsubsidie verleend voor de realisatie van een Fries Audio Archief in de periode 2021-2024. Tresoar draagt financieel eveneens bij aan het project.

Fryslân heeft rijke audiocollecties die niet of nauwelijks bekend zijn. Ze liggen verborgen in de depots van Tresoar en andere Friese musea en erfgoedorganisaties. Per 2021 is hier verandering in gekomen. Belangrijke collecties op het gebied van Friese literatuur, Friese taal, kleinkunst en muziek worden gedigitaliseerd en in de online catalogus van het Fries Film Archief opgenomen. Uiteindelijk zullen duizenden audiofragmenten online te beluisteren zijn. Een aantal pareltjes: de toespraken van Willem Drees, Douwe Tamminga en Fedde Schurer bij de onthulling van het standbeeld van Pieter Jelles Troelstra in 1962 bij de Oldehove in Leeuwarden of gesproken brieven aan soldaten van Bataljon Friesland in Nederlands-Indië. Een belangrijkste collectie is de literaire audiocollectie van Tresoar.

Aan het einde van 2021 is een SoundCloud account aangemaakt. Het eerste audiofragment dat op Soundcloud stond is het Interview Josse De Haan - Operaesje Fers >> <https://soundcloud.com/user-994518803-202315571/interview-josse-de-haan-operaesje-fers>

Intussen gaat het werk aan de bijzondere *film*collectie natuurlijk gestaag door. Wat zijn de belangrijkste feiten in 2021?

NIEUWE COLLECTIES

In 2021 zijn meer dan 60 prachtige nieuwe collecties binnengekomen van ruim 720 film-, video- en audiodragers. Enkele benoemingswaardige collecties zijn:

- Dorps/stadsfilms (Wolvega, Stavoren), zie hier alle dorpsfilms in onze collectie > https://www.youtube.com/playlist?list=PLgFCErPdrLn5YFvnl_GhCxFkwWHHMl0Hj
- Een unieke collectie van de heer Abdul Karim Oppier met beelden van Frieslands eerste moskee > <https://www.omropfryslan.nl/nijs/1104361-unike-filmbylden-opdukt-fan-de-moskee-yn-kamp-wyldemerck-balk>
- De collectie Kloosterman met beelden van het Joodse onderduikmeisje Leah Cohen, zie bij nieuwsberichten.

BEELDEN GELEVERD

Ondanks de invloed van corona beperkingen werden ook dit jaar veel van films uit de collectie aangevraagd door omroepen, filmmakers, historische - en culturele organisaties en historici. Verzoeken daartoe komen meestal uit Friesland of Nederland en soms uit het buitenland.

Internationaal

1942, the World at War geregiseerd door Véronique Lagoarde-Ségot en Marc Ball geproduceerd door AGAT Films & Cie for ARTE

Nationaal

- Nederland op Film (6-delige serie) van Omroep Max > <https://www.maxvandaag.nl/programmas/tv/nederland-op-film/>
- In de voetsporen van de Wederopbouw van Omroep Max > https://www.npostart.nl/in-de-voetsporen-van/POW_04208550
- Ik ben de man die naast mij staat, productie van Witfilm > <https://witfilm.nl/project/ik-ben-de-man-die-naast-mij-staat/>
- Aan Andere Tijden werden beelden voor meerdere afleveringen geleverd
- Voorts werden beelden geleverd aan het Nationaal Militair Museum, Historisch Centrum Franeker en het Nederlands Zuivelmuseum.

Regionaal

- Met Omrop Fryslân bestaat een innige samenwerking. Zo worden er regelmatig beelden geleverd voor Fryslân Doc. Ook bij actualiteiten doet Omrop Fryslân een beroep op het archiefmateriaal. Een mooie levering betreft de beelden n.a.v. het overlijden van Prince Philip <https://www.omropfryslan.nl/nieuws/1049291-bijzondere-beelden-van-het-fries-film-archief-prins-philip-neemt-het-op-tegen-friese>
- Er is een doorlopend project met NDC Mediagroep: vertoning van Dorpsfilms op PodiumTV
- Beelden t.b.v. Rockopera FREYHEYT
- Pieter Sahieter, beelden geleverd voor twee videoclips > https://www.youtube.com/watch?v=zvAPv24rsCE&ab_channel=PieterSahieter en https://www.youtube.com/watch?v=6VjlthfIVYs&ab_channel=PieterSahieter
- Beelden voor Cultuurhistorisch centrum De Tiid en Bibliotheek Bolsward

EVENEMENTEN

Voor de première **Huizum op Film** was het mogelijk een activiteit op locatie te organiseren met steun van de wijkvereniging Huizum. Het werd een mooie middag in Eetcafé de Basuin, niet alleen inhoudelijk met de prachtige beelden, maar ook qua sfeer doordat de aanwezigen zo blij waren dat dit evenement kon plaatsvinden in corona tijden. Huizum op Film werd tevens vertoond tijdens het **Noordelijk Film Festival**.

Op datzelfde Noordelijk Film Festival werd het nieuwe **Poëcinema** evenement gepresenteerd, een samenwerking van het Fries Film Archief met Metafoor Media, City of Literature, Tresoar en Afûk. Poëcinema presenteerde drie projecten waarin Friese poëzie en film samenkomen. Friese gedichten (klassiekers en nieuw werk) worden door jonge filmmakers verbeeld. Inmiddels zijn er 14 Picture Poems gemaakt, een project van Metafoor Media en Tresoar. Hieruit werd een selectie vertoond en twee nieuwe Picture Poems beleefden hun première. Het Fries Film & Audio Archief is op zoek gegaan naar Friese dichters die zich de afgelopen decennia hebben gewaagd aan verfilming van hun poëzie. Tijdens het festival presenteerde Syds Wiersma een selectie van mooie, spannende, intrigerende, poëtische 'picture poems' uit de laatste twintig jaar.

Het Fries Film Archief leverde bovendien een mooie bijdrage aan het festivalprogramma met unieke montages van Leeuwarden, Franeker en Drachten. De beelden over Franeker werden getoond in De Koornbeurs, een nieuwe festivallocatie. De beelden van Drachten in De Lawei, eveneens een nieuwe festivallocatie. Daarnaast werden deze beelden vertoond in het online aangeboden programma van het Noordelijk Film Festival, een corona gerelateerd initiatief. Van Leeuwarden waren daar de beelden te zien van het Wilhelminaplein, die in 2020 werden samengesteld voor de Drive in Cinema, die niet kon doorgaan.

NIEUWSBERICHTEN

Met regelmaat brengt het archief bijzondere vondsten naar buiten. Een greep uit 2021:

- Presentatie van een zeldzame vondst door Tresoar: **film van Joods onderduikkind uit 1944**
Een 8mm-film met daarin zeldzame beelden van een Joods meisje tijdens haar onderduikperiode in Fryslân. De filmbeelden zijn in 1944 gemaakt door Frans Kloosterman uit Engwierum. Samen met zijn vrouw Geeske Cordel zorgde hij ervoor dat het meisje, Lea, bij hen kon onderduiken. De beelden zijn tijdens een live-uitzending van Omrop Fryslân gepresenteerd.
- **Presentatie Fries Film & Audio Archief en Fries Landbouwmuseum** op internationaal congres van de AIMA: de internationale organisatie van agrarische musea. Het congres vond plaats in Reading (GB), waar de European Rural History Film Association (ERHFA) werd gepresenteerd, een project waarin verschillende Europese Landbouwmusea laten zien wat ze doen met landbouwfilms en hoe ze die toepassen in hun presentaties en online.
- Vele archieffilms zijn te zien in de **Rural History Film Database**: <https://ruralfilms.eu/>
- Er werd een nieuwe seizoen **Nederland op Film** gepresenteerd, een programma gemaakt over en vooral dóór Nederland. Een unieke documentaireserie, gemaakt met duizenden uren filmmateriaal van Nederlanders uit het gehele land. Hun beeldresearchers putten uitgebreid uit de rijke filmcollectie van het Fries Film & Audio Archief. In de zes afleveringen zijn meer dan 150 Friese filmfragmenten verwerkt, een mijlpaal voor Friesland. Niet eerder leverde het archief zoveel materiaal aan een landelijke omroep.
- Première **Huizum op Film**
Na Leeuwarden op Film (2018) kwam bij enkele Huizumers en Leeuwarders het idee op om iets vergelijkbaars te maken voor Huizum dorp en de Leeuwarder wijken Huizum-Oost en -

West. Van Huizum is beduidend minder historisch filmmateriaal beschikbaar dan van de stad Leeuwarden, maar in de schatkamers van het Fries Film & Audio Archief bleek dat er een mooie selectie van aansprekende beelden mogelijk was. De beelden zijn door diverse filmmakers geschoten; de oudste fragmenten dateren van eind jaren 30.

Ook de **socials** zijn belangrijk om informatie te delen. Op **Facebook** (2.360 volgers) zijn enkele hoogtepunten een filmpje over matrozen op Terschelling (8.134 mensen bereikt), een minuut uit de dorpsfilm van Tzum (6.048 mensen bereikt) en schotsjeloopen in het Vossenpark (4.382 mensen bereikt). Op **Instagram** (277 volgers) was het absolute hoogtepunt een filmpje waarop te zien is dat een Canadese soldaat vliegtuigjes gooit met kinderen in Heerenveen (6.130 mensen bereikt). De reacties hierop kwamen vooral uit het buitenland. Het **Twitter** account (539 volgers) wordt weinig gebruikt; er wordt voornamelijk nieuws gedeeld. Twee berichten die er in 2021 uitsprongen waren een fragment met daarin een postbode op het platteland in de jaren '50 - een soort postbode Siemen - en een aankondiging van een aflevering van *Nederland op film* inclusief een interview met Syds Wiersma. Op **YouTube** (4.018 abonnees) is zelfs na 5 jaar *40 Friesian Horses, 1 Stagecoach* nog steeds topscorer. Deze film is ruim 190 duizend keer bekeken. In totaal is deze video al meer dan een miljoen keer bekeken. De beelden lokken uiteenlopende reacties uit. De een vindt het zielig, een ander vindt het prachtig. Friese paarden blijven wereldwijd populair. In de top 10 van 2021 staan nog vier andere films met Friese paarden.

EDUCATIE

In de huidige beeldcultuur krijgen jongeren een continue stroom aan video's en films te zien. Film is een unieke manier om kinderen en jongeren te leren over verschillende onderwerpen. En het mooie van film is dat bij bijna alle schoolvakken en thema's er een bijpassende film te vinden is om zo de lessen te verrijken of aan te vullen. Films en filmeducatie dragen bij aan de beeldgeletterdheid van leerlingen. Met een introductie, nagesprek of filmles bij de film worden leerlingen tot kritische kijkers gemaakt. Bij elke schoolvoorstelling is een verdiepend voor- en/of nagesprek te boeken. Klassen maken ook vaak kennis met korte films die goed inzetbaar zijn voor educatieve doelen.

In **Slieker** vinden jaarrond schoolvoorstellingen plaats. Films worden vaak op verzoek gekoppeld aan een bepaald thema of onderwerp. Leren of het *maken* van films is een optie, net zoals in gesprek gaan met een (regionale) filmmaker. In 2021 werd het **Roze film programma door Slieker & D'Drive** aangeboden. Na een succesvolle pilot in april met klassen van het *OSG Piter Jelles Impulse* kregen scholen in september opnieuw de mogelijkheid om het *Roze film programma* te boeken bij Slieker. Het programma bestond uit de korte film [Anders](#) met een theatrale inleiding en verwerking door studenten van D'drive. Door de combinatie van een indringende film en de verwerking door jonge theatermakers leerden de leerlingen meer over transseksualiteit en 'uit de kast komen'. De studenten, onder leiding van regisseur Gooitsen Eenling, creëerden zo een mogelijkheid tot een open gesprek over een soms intiem onderwerp.

Movies that Matter selecteert elk jaar films met een maatschappelijke boodschap voor middelbare scholen en middelbaar beroepsonderwijs met als doel het positief beïnvloeden van de mening van jongeren over mensenrechten. Naast hun jaarlijkse Movies that Matter Festival, brengen ze filmvertoningen met verdiepingsprogramma's ook naar Slieker. Bij alle films is lesmateriaal beschikbaar en eventueel een inleiding of nagesprek met een bijzondere gast.

Jaarlijks worden schoolvoorstellingen voor basis- en voortgezet onderwijs op het **Noordelijk Film Festival** georganiseerd, zo ook in 2021.

Voor het nieuwe project **Wad ben ik?** is een subsidie verkregen van het Fonds voor Cultuurparticipatie. Partners zijn Keunstwurk, CSG Ulbe van Houten uit Sint Annaparochie, Slieker en Fries Film & Audio Archief. Het hoofddoel van het project is leerlingen te laten leren over en reflecteren op hun relatie met de eigen leefomgeving in het Waddengebied inclusief de unieke kenmerken van de cultuur in de Friese wadden door middel van bestaand digitaal erfgoed en nieuw te ontwikkelen materiaal. Het Fries Film & Audio Archief heeft als doel om de komende jaren een educatieaanbod op het gebied van archieffilms te ontwikkelen dat vervolgens structureel kan worden aangeboden aan scholen in Friesland. De inhoudelijke uitvoering van het project start in schooljaar 2022 en loopt door tot en met schooljaar 2022/2023.

Sinds 2020 is Film in Friesland partner in **Filmhub Noord**, een nauwe samenwerking tussen Kunst & Cultuur, Keunstwurk, Kunstkade, Forum Groningen, Film in Friesland en het Internationaal Filmfestival Assen. Doel is ervoor te zorgen dat filmeducatie in het noorden een structurele plek in het primair en voortgezet onderwijs krijgt. Er wordt gezamenlijk gebouwd aan een netwerk van partijen met hetzelfde doel voor ogen en aan deskundigheidsbevordering van leerkrachten en docenten. Een van de redenen van Film in Friesland om bij te dragen aan Filmhub Noord was en is dat er veel te winnen is op het gebied van filmeducatie. Dit slaagt glansrijk. Het netwerk van scholen is enorm uitgebreid, scholen weten Slieker eenvoudiger te vinden en ervaren steeds vaker wat Film in Friesland op dit gebied kan bieden.

ORGANISATIE

Film in Friesland zet zich nog immer in voor het bevorderen en in stand houden van de filmcultuur in Friesland, met name door kunstzinnige en cultureel maatschappelijk belangrijke films te tonen.

In 2021 waren 12 mensen in dienst van de organisatie, 7,5 fte. Bij het Noordelijk Film Festival wordt met diverse gewaardeerde freelancers gewerkt. Stagiaires vormen een bijna vast onderdeel van de organisatie. Fries Film & Audio Archief en Slieker zijn erkend leerbedrijf voor MBO studenten.

Film in Friesland werkt met een 5-koppig bestuur.

De vele vrijwilligers zijn als immer onmisbaar. Het Fries Film & Audio Archief werkt met 15 vrijwilligers, de Slieker groep bestaat uit 80 vrijwilligers en het Noordelijk Film Festival werkte in 2021 met 160 vrijwilligers. Verder ondersteunen 3 vrijwilligers met administratieve taken.

Wat na corona nog steeds geldt: Film in Friesland zou niet zijn wat het is zonder de inzet, toewijding en betrokkenheid van al die vrijwilligers!